

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13066

Tarih : 29.07.2025

31759

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM** tarafından, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ömer Faruk HÜLAKÜ

Bingöl Milletvekili

Bingöl ili Karlıova ilçesine bağlı Kaynarıpınar Köyü'nde yapılması planlanan Jeotermal Enerji Santrali (JES) projesi, doğal varlıkları, yerel ekosistemi ve kırsal yaşamı tehdit eden ciddi riskler barındırmaktadır. Söz konusu proje, aynı zamanda bölgenin en önemli doğal alanlarından biri olan Peri Vadisi'nin bütünlüğünü de doğrudan etkileyecek bir konumdadır.

Peri Vadisi, barındırdığı biyolojik çeşitlilik, verimli tarım alanları, doğal su kaynakları ve kültürel peyzajıyla sadece bölge halkı için değil, ekolojik açıdan korunması gereken nadide alanlardan biridir; ancak JES projeleri, yapıları gereği yüksek ısıda ve basınçta çalışan, yer altından alınan zehirli akışkanların doğaya salınması, toprak ve su kirliliği yaratması ve çevresel tahribata neden olmasıyla bilinmektedir. Bu projeler toprağın tarıma elverişsiz hâle gelmesine, içme ve sulama sularının kirlenmesine, yerel flora ve faunanın yok olmasına; hatta doğrudan insan sağlığının bozulmasına kadar varan sonuçlar doğurabilmektedir.

Projenin planlandığı alanda yaşayan yurttaşların büyük bölümü geçimini hayvancılık, arıcılık ve küçük ölçekli tarım faaliyetleriyle sağlamaktadır. JES faaliyetleri ise bu geçim kaynaklarını ciddi şekilde tehdit etmektedir. Tarımsal üretimin azalması, hayvancılığın sürdürülemez hâle gelmesi, köydeki ekonomik döngüyü durma noktasına getirecektir. Bu da kırsaldan kente zorunlu göçü artıracak, demografik ve sosyal yapıyı olumsuz etkileyecektir.

Bununla birlikte, projeye ilişkin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinin şeffaflık ve katılım ilkelerine uygun yürütülmediği yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Yerel halkın sürece dahil edilmediği, ÇED raporunun kamuoyundan gizlendiği ve halkın rızasının alınmadığı yönündeki bulgular hem hukuki hem de etik açıdan projenin meşruiyetini tartışmalı hâle getirmektedir.

Geçmişte aynı vadide inşa edilen baraj projelerinin doğa üzerindeki kalıcı yıkımları hâlâ giderilememişken, yeni bir enerji projesinin daha hayata geçirilmesi, bölgedeki doğa tahribatını derinleştirecektir. Doğal yaşamın, insan sağlığının ve kültürel bütünlüğün geri dönülemez şekilde zarar görme ihtimali, bu projeyi kamu yararı açısından kabul edilemez kılmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) JES projesi için düzenlenen ÇED raporu hangi kurumlarca incelenmiş ve onaylanmıştır?
- 2) Bölgenin doğal sit alanı, ekolojik koridor ya da endemik tür barındıran bir yapıya sahip olup olmadığı değerlendirilmiş midir?
- 3) Peri Vadisi'ndeki yaşam dengesi gözetilerek bir etki azaltma planı hazırlanmış mıdır?
- 4) Aynı bölgede geçmişte yapılan HES ve barajların yol açtığı tahribat göz önünde bulundurulmuş mudur?
- 5) Bakanlığınız, bu projenin doğa hakları açısından iptali yönünde bir girişimde bulunacak mıdır?